

Predmet: Dalibor Maksimović

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 5/16

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ u vezi čl. 22 KZ SRJ

Optuženi: Dalibor Maksimović, sa nadimkom Dača

Tužilaštvo za ratne zločine: Bruno Vekarić

Sudsko veće: sudija Vladimir Duruz, predsednik veća, i članovi veća sudije Vinka Beraha Nikičević i Vera Vukotić

Branilac optuženog: adv. Nenad Petrušić

Glavni pretres: 29. jun 2016. godine

Izveštaj : Ivana Žanić, posmatrač FHP-a

Današnji glavni pretres je održan. Zamenik tužioca za ratne zločine je pročitao optužnicu, a okrivljeni se izjasnio da je optužnicu razumeo i da ostaje pri svom izjašnjenju na pripremnom ročištu.

Okrivljenom Daliboru Maksimoviću se [optužnicom](#) stavlja na teret da je 9. maja 1992. godine kao pripadnik Vojske Republike Srpske (VRS) u mestima Repovac i Glogova (Bratunac) zajedno sa nepoznatim NN pripadnicima VRS ubio četiri Bošnjaka - Salkić Husu, Omera i Nezira kao i Muju Šaćirovića, dok je dok je dve Bošnjakinje držao u ropstvu, a jednu više puta silovao.

Predsednik veća sudija Duruz je zatim odredio da se izvede dokazna radnja saslušanja okrivljenog.

Maksimović je naveo da nema nikakve veze sa događajima iz optužnice. Branilac je zatim počeo sa osnovnim ispitivanjem. Na osnovu pitanja koja mu je postavio branilac okrivljeni je izjavio sledeće: Ostaje pri iskazu od 16. jula 2014. godine koji je dao istražnom sudiji po zamolnici. Navodi da je pre početka rata živeo u selu Milići u kući sa majkom, očuhom i dva mlađa brata. Kuća je useljena 1992. godine, na dva sprata, omalterisana, pokrivena crvenim crepom, sa glavnog ulaza se vidi Sportski centar, na udaljenosti je od oko 500-600 metara od autobuske stanice. Kuća je u prizemlju imala dve spavaće sobe i kuhinju sa trpezarijom. Isti raspored prostorija je bio i na spratu. Sa sprata kuće se mogao videti motel, ali ne i autobuska stanica. Očuh okrivljenog je 1953. godište, u vreme događaja iz optužnice nije imao brkove i bradu, majka okrivljenog je radila kao kafe kuvarica na stanici, dok su dva brata okrivljenog 1977. i 1981. godište. Okrivljeni se iz Zaječara vratio u Miliće 1991. godine sa odsluženja vojnog roka. U toku odsluženja vojnog roka nije bio na ratištu u Hrvatskoj. Kada je u decembru 1991. ili u januaru 1992. godine proglašena opšta mobilizacija, on je mobilisan u teritorijalnu odbranu

Milići. Od vojske je dobio snajper i SMB uniformu. Od kraja marta ili aprila 1992. godine do juna ili jula iste godine nalazio se na položaju ka Rudniku (oko 10 kilometara od Milića) na kom su držali stražu jer su se okolo nalazile snage Armije BiH. U njegovom vođu je bilo između 30 i 40 vojnika. Na svakih sedam do 10 dana su napuštali položaj na jedan ili dva dana kako bi otišli kući da se okupaju. Od Milića do Bratunca se nije moglo stići jer su dva od tri puta bila presečena. Bez dozvole starešine nisu mogli da napuste položaj. Do februara 1992. godine je nosio snajper koji je zadužio u TO Milići, ali tada mu je civilni policajac oduzeo snajper jer se sa njim posvađao. Okrivljenom je predsednik veća sudija Duruz ukazao na nelogičnost te tvrdnje, jer je za vojsku bila nadležna vojna a ne civilna policija i nije verovatno da mu civilni policajac oduzme oružje. I nakon ove primedbe okrivljeni je ostao pri istoj tvrdnji. Kada mu je oduzet snajper zadužio je običnu pušku – “šmajser”. Nije imao drugo lično naoružanje. Do kraja rata je bio pripadnik vojske. Ne zna koja je to jedinica bila, on ju je zvao vojskom.

Nakon osnovnog ispitivanja, zamenik Tužioca za ratne zločine Bruno Vekarić je pristupio unakrsnom ispitivanju. Prva dva pitanja su se odnosila na to da li je okrivljeni u ratu u BiH i u II svetskom ratu izgubio nekog člana porodice ili prijatelja. Okrivljeni je rekao da je u ratu u BiH izgubio mnogo prijatelja. Za II svetski rat ne zna da li je neko iz njegove porodice ubijen. Dalje je naveo da misli da je 9.maja 1992. godine bio na položaju ka Rudniku. Zna da su tada izginuli neki vojnici iz njegove jedinice. Sa njim su tih dana bili vojnici iz njegove jedinice: Ranko Đukanović, Mile Pavlović i Jovica Tešanović. Komandant njegovog vođa je bila osoba sa nadimkom “Lale”, dok je komandant jedinice bio neki Nastić. Ne seća se da je u maju 1992. godine bio kod kuće, ali ipak ostavlja tu mogućnost jer su mogli da na jedan ili dva sa položaja odlaze kući. Zamenik tužioca je zatim svedoku postavio pitanja vezana za događaje iz optužnice oslanjajući se na izjavu zaštićene svedokinje BS1. Identitet zaštićene svedokinje BS1 je Tužilaštvu otkriven, dok okrivljenom nije. Predsednik veća Vladimir Duruz je rekao da će identitet tri zaštićene svedokinje okrivljenom biti otkriven nakon završetka današnjeg glavnog pretresa napominjući da je po ZKP dužnost da se okrivljenom otkirije identitet zaštićenih svedoka najkasnije sedam dana pre njihovog svedočenja. Zamenik tužioca je okrivljenog pitao da li poznaje osobu sa nadimkom Ratko Makedonac. Okrivljeni je rekao da ga ne poznaje. Okrivljeni je rekao da ne zna za ubistva Bošnjaka u Repovcu i Glogovu, niti za silovanja Bošnjakinja u Milićima. Predsednik veća je zatim okrivljenom predočio fotografije navedene u izjavi zaštićene svedokinje BS1. Na prvoj strani fotografija, okrivljeni je prepoznao jednog komšiju i rođaka, dok je na drugoj strani prepoznao svoju sliku iz lične karte. Ispod fotografije je bio napisan nadimak Dača. Okrivljenom su zatim predočene fotografije svedoka Jefte Mladenovića, koji je u međuvremenu preminuo. Na tim fotografijama okrivljeni nije nikog prepoznao.

Predsednik veća sudija Duruz je zatim predočio okrivljenom deo iskaza zaštićene svedokinje BS1 – u iskazu je svedokinja opisala kuću okrivljenog da je ona bila na dva sprata i da se nalazila u blizini autobuske stanice, opisala očuha i brata okrivljenog, navela je da je majka

okrivljenog radila u ugostiteljstvu – više stvari, sa manjim odstupanjem, ukazuju na povezanost okrivljenog sa događajima iz optužnice. Pitanje predsednika veća je bilo kako okrivljeni to tumači. Okrivljeni je naveo da ni njemu to nije jasno.

Zamenik tužioca se zatim obratio veću, okrivljenom i braniocu sa ponudom za zaključenje sporazuma o priznavanju krivičnog dela, jer je okrivljeni za vreme izvršenja dela bio mladi punoletnik, sa napomenom da ponuda za zaključenje sporazuma neće važiti kada krenu sa “maltretiranjem ovih jadnih žena” misleći pritom na ispitivanje tri zaštićene svedokinje. Predsednik veća je rekao da to nije pitanja o kojem se raspravlja na glavnom pretresu, već da o tome treba da pregovaraju Tužilaštvo i odbrana. Branilac je naveo da je već dobio ponudu od Tužilaštva za zaključenje sporazuma, da je on ponudu preneo svom branjeniku ali da je on to odbio.

Predsednik veća je zatim naveo da je ovo ustupljen predmet iz BiH, da je većina iskaza data u policiji a ne u Tužilaštvu, da prepoznavanje nije vršeno, da je zaštićena svedokinja BS1 ukazala na okrivljenog dok BS2 to nije učinila, da je svedok Jefto Mladenović preminuo, te da je sud prinuđen da u isto vreme vodi i istragu i glavni pretres jer je Tužilaštvo dobio ustupljen predmet kada je optužnica već potvrđena. Na sledećem glavnom pretresu će biti saslušane zaštićene svedokinje. Branilac okrivljenog je želeo da napomene da je zaštićena svedokinja BS1 svedočila pred sudom u Sarajevu u postupku protiv Najdana Mladenovića i dr. povodom paljenja kuća u Bratuncu, i da je sud okrivljenog oslobodio. Nakon što je predsednik veća utvrdio da više niko nema pitanja naložio je da okrivljeni i njegov branilac ostanu u sudnici kako bi im otkrili identitet zaštićenih svedokinja, dok je Tužilaštvu I javnosti naloženo da napuste sudnicu.

NAPOMENA MONITORA: *Okrivljenom je uskraćeno pravo na odbranu jer mu nije otkriven identitet zaštićenih svedokinja u ovom predmetu. Na osnovu člana 106 ZKP-a okrivljenom i njegovom braniocu se identitet zaštićenih svedoka mora otkriti najkasnije 15 dana pre održavanja glavnog pretresa. Da okrivljeni nije upoznat sa identitetom zaštićenih svedokinja je i sam predsednik veća sudija Duruz konstatovao, pogrešno tumačeći zakonsku odredbu. Nakon održanog glavnog pretresa okrivljenom i njegovom braniocu je otkrio identitet zaštićene svedokinje. Na povredu prava odbrane nije reagovao branilac okrivljenog, dok je zamenik Tužioca sa čuđenjem konstatovao tu činjenicu uz konstataciju “on to ne zna” misleći na identitet svedokinje BS1. Sama činjenica da je identitet zaštićene svedokinje poznat Tužilaštvu, dok to nije otkriveno odbrani navodi na to da je u ovom slučaju postoji nejednakosti oružja. Svedokinje BS1 i BS2 su status zaštićenih svedokinje dobile u BiH i po njihovom Zakonu o zaštićenim svedocima njihov identitet se najkasnije može otkriti prilikom njihovog svedočenja na glavnom pretresu (čl. 12. - Sud će u svim fazama postupka voditi računa o potrebi da se, čim bude moguće, otkriju podaci na koje se rješenje iz stava 1. ovog člana odnosi. Otkrit će se dovoljno detalja kako bi se odbrana pripremila za ispitivanje svjedoka. Podaci moraju biti otkriveni najkasnije u vrijeme kada svjedok daje iskaz na glavnom pretresu).*

*Prema našem Zakonu o pružanju međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, preuzeti krivični postupak se vodi prema propisima RS). Takođe, prema našem ZKP-a identitet zaštićenih svedoka se okrivljenom i njegovom braniocu mora otkriti najkasnije 15 dana pre početka glavnog pretresa (čl. 106. - Meru posebne zaštite kojom se okrivljenom i njegovom braniocu uskraćuju podaci o istovetnosti zaštićenog svedoka sud može izuzetno odrediti ako nakon uzimanja izjava od svedoka i javnog tužioca utvrdi da je život, zdravlje ili sloboda svedoka ili njemu bliskog lica u toj meri ugrožena da to opravdava ograničenje prava na odbranu i da je svedok verodostojan. Istovetnost zaštićenog svedoka koja je uskraćena u skladu sa stavom 2. ovog člana, **sud će otkriti okrivljenom i njegovom braniocu najkasnije 15 dana pre početka glavnog pretresa**).*

Fond za humanitarno pravo